

572
1981

ISSN 0132-9666

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

1981 წლის 3 ნომერი

ქართული

ყრილობიდან დაბრუნდნამდე

მარტია. მთელი მსოფლიოს ქალების დღესასწაულის თვე. და „დიდამ“ გადწყვიტა საგანგებოდ მიულოცოს 8 მარტი სხვებთან ერთად იმ ქალებს, ვინც თებერვალში მონაწილეობა მიიღო კომუნისტთა 26-ე ყრალობის მუშაობაში. ახლა ისინი უკვე შინ არიან და გაასკეცებული ძალით შრომობენ, რომ შეასრულონ ხალხის საკეთილდღეოდ განზრახული ათასი რამ. ყველა თავის საქმეს აკეთებს და ყოველი საქმე ძალ-ღონესა და სიმდიდრეს შვებებს ქვეყანას, ხალხს, ბავშვებსაც! გვინდა მივეულოცოთ ჩვენს სახელოვან ქალებს და მათი საპასუხო სიტყვაც გავიგონოთ, მაგრამ როგორ? მფრინავი ხალხი ჩვენ არა გვაქვს, საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში ასე თვალის დახამხამებაში გადაგვაფრინოს, და ყურმანბვილა ჩვენ არა გვაყავს, მიწას ყური დაადოს და დღეღვატების ნათქვამი გადმოგვცეს.

საგონებელში ჩაეარდნილებს გამოსავალი თბილისის საქალაქთაშორისო სატელეფონო სადგურის თანამშრომელმა ქუთუნა ზაქარიაშვილმა გვიკარნახა—მე აქ არა ვარ! ყრილობაზე ყველას დაუფრეგობრდი, ყველას ტელეფონის ნომერი ვიცი, ავდგები და ჩამოვურეკავო.

და ჩვენც ასე მოვიქცეთ!

მარტო გერსამი—ენგურის ცელულოზა—ქაღალდის კომბინატის მკინძავი:

ყრილობამ დიდი საქმეები დაგვავალა. მე მინდა ხალხს, პირველ რიგში კი თქვენ, ბავშვებო, რაც შეიძლება პრაქტიკა და ხასხასა სასკოლო და საერთო რეკულაციები, ბლოკნოტები, საქალაქდებები დაგინზადოთ, რომ უფრო ღამაზად წეროთ...

ნაზიბროლა ხასია—გალის რაიონის ანიგვარის საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორი:

ჩაის საკრეფად ახლა უფრო და უფრო ხშირად იყენებენ მანქანა „საქართველოს“. მე ვიმაყობ, რომ ამ მანქანით მომუშავეებს შორის პირველი ქალი ვარ. სხვებსაც ვასწავლი, ისინი—კიდევ სხვებს, რომ მალე ჩაის კრეფა სულ გადავიღდეს და თქვენ რომ დაიზრდებით, ჩაის ხელით კრეფა აღარ დაგჭირდეთ.

ნათელა ბუთხუზი—კასპის რაიონის ოკამის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის ტრაქტორისტი:

ჩემი ტრაქტორი ხნავს, თესავს, წამლავს, აფხეიერებს... და მიწა ნაყოფს იძლევა. შევერგოთ ქართული მიწის ნაყოფი...

მაყვალა ლათიბაშვილი—წითელწყაროს რაიონის გამარჯობის კოლმეურნეობის მევენახე:

ხომ გიყვართ ყურძენი? თუმცა რას გეკითხებით! გიყვართ! და მეც ვეცდები, მეტი ყურძენი მოვიყვანო ქვეყნისთვის, თქვენთვის! შაქრად!

ლალი სურგულაძე—თბილისის ქიმიურ-ფარმაცეპტული ქარხნის მუშა-დამფასოებელი:

ავად ნუ გახდებით, მაგრამ თუ გახდით, ისეთ წამლებს გამოგიგზავნით, რომ წამში წამოაღრინდეთ ლოგინიდან.

ნინო პანკოვა—თბილისის წინდების საწარმოთა გავრთიანება „კრწანისის“ მუშა:

რომ არ ვაკიდდეთ, თბილი და ღამაზი კოლგოტკები უნდა შეგიკეროთ, თანაც უფრო მეტი და უფრო კარგი ხარისხისა, ვიდრე აქამდე.

იყო და არა იყო რა... თუმცა, არა! პატარა შეხვედრის გარეშე ეს ამბავი დღეს ბევრი-სათვის სრულიად გაუგებარი დარჩება. მაშ, ასე.

შესავალი

როგორც სათაურიდან ჩანს, მკითხველს ვინმე ჭინკა ჭიჭის ონებთან ექნება საქმე. ვისღა სწამს ჭინკები ამ განათლებული საუკუნის მინწურულშიო, იფიქრებს ზოგიერთი. იფიქრებს და, თქვენ წარმოიდგინეთ, შეცდება.

დამერწმუნეთ: ჭინკები არიან. საიდან ვიცი? საიდან და, ბავშვობაში ერთი მათგანი საკუთარი თვლით მინახავს. დიას!

მართალია, იმ დროს ფილტვების ანთებით ვიყავი ავად და სიცხიანი ვინეკი ლოგინში, მაგრამ მერე რა! ძილის წინ ლოგინში ჯანმრთელი ადამიანიც შეიძლება იწვეს, და თუკი მოთმინება ეყოფა, თუ ძილს მოერევა და ოთახის ყველაზე ჩაბნელებულ კუნჭულს დიდხანს-დიდხანს ყურადღებით დააკვირვირდება, უეჭველად დაინახავს იქ სულ ცოცხა ერთ ჭინკას მაინც.

სხვათა შორის, აქ საშუაში არაფერია. წარსულში ჭინკებს ბოროტი ძალების მოციქულებად თვლიდნენ და, ცხადია, უფრთხოდნენ. ბრძენ ხალხს კი უთქვამს: სადაც ბოროტება ბუდობს, არ შეიძლება იქვე ახლოს სიკეთეც არ სუფევდესო. ასე თუ ვიმსჯელებთ, მაშინ კეთილი ჭინკების არსებობაც, არამცთუ დასაშვები, არამედ სრულიად მოსალოდნელია.

დავით ჯავახიშვილი

ჭინკა ჭიჭის ონებში

ჩემი ჭინკაც, პატარა ჭიჭი, სწორედ ასეთი გახლდათ: კეთილი, მზიარული, სიცოცხლისა და სიყვარულის ხალისით სავსე. ამით მიიქცია მან ჩემი ყურადღება და ამიტომაც იქცა ამ ამბის გმირად.

ვატყობ, შესავალი ერთობ გავიგვრძელდა. დრო უკვე ამბავს მიცხვდეთ. მაშ ასე.

ამბავი

ჭინკა ჭიჭი, როგორც ჩანს, ჩვენი ძველებური, დიდი ხნის დაუნთებელი ბუხრის მთლად გამჭვარტლულ მიღში ცხოვრობდა. იქიდან გამომდვარელი გამომეცხადა ერთ მშვენიერ საღამოს, როცა მე, სიცხიანს, თვალწინ ყვითელი რგოლები უთავბოლო კორიანტელი მიტრიალებდა.

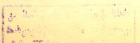
ზომით სულ ერთი მტკაველა იყო, მაგრამ

გამომძვრა თუ არა, საკვირველი ოინი ჩაინდინა: ცირკის ჯამბაზივით დაერია ჩემს ყვითელ რგოლებს, ჯერ ყველა ცალ ხელში მოიგროვა, მერე სათითაოდ მაღლა აშყარა და ერთხანს განვრთნილი ცხენებივით წრეზე არბენინა, მერე ლამაზ რვიანებად დაალაგა და ახლა ასე ატრიალდა, ბოლოს კი კვლავ უწესრგოვად მიმოფანტა პაერში და თავი მიიანება. მაშინღა დეაკვირდი მას და ერთი ფრიად საყურადღებო რამ შევნიშნე.

ჭინკა ჭიჭი რომ თავიდან ფეხებამდე შა-

1976

ვი იქნებოდა, ეს მოულოდნელი არ ყოფილა ჩემთვის, რადგან გამჭვარტლული საკვამლე მილიდან დაუთხოვნად თვით ანგლოზიც ვერ გამოაღწევდა.

ჭიკვა ჭიჭი რომ მეზოვის გაცვეთილი ცოცხებით თმაგაფშეკილი და თან თვლებდაჭყეტილიც იქნებოდა, ამასაც მოველოდი! აბა, რომელი ნამდვილი და თავმოყვარე ჭიკვა იზრუნებდა თმის დაფარცხნაზე და თვალების სილამაზეზე?!

საყურადღებო სულ სხვა რამ იყო. როგორც კი რგოლებით თამაშს თავი მიანება, ჭიჭი ამასად შემომხედა და გამიღიმა. გამიღიმა და... კინალამ დამაბრმავა. არც იქამდე, არც მას შემდეგ ასეთი ღიმილი მე არ მიინახავს. არ ვიცი რას შევდიარი მისი ჩაწიკვიკებული კბილების თვალისმომჭრელი გაელვება ან ეშმაკურად დაჭყეტილ თვალბში დაკვეცილებული ნაპერწკლების სიკეთე და მხიარულება, ანდა მისი სასაცილოდ აპრეხილი წვეტიანი ცხვირი, რომელიც ამ არნახულ, ამ დამაბრმავებელ ღიმილში მთელი მონდომებითა და დიდი წარმატებით მონაწილეობდა!

მეც ავიღებ და არაფერსაც არ შევადარებ! ხომ არის ასეთი სიტყვა: შეუდარებელი? ჰოდა, აი, არამარტო ჭიჭის ღიმილი, თვითონ ჭიჭი შეუდარებელი იყო.

მე დამავიწყდა მეტეჟა მთავარი, რასაც ბოლოს და ბოლოს ალბათ ყველა მიხვდებოდა — ჭიჭი გოგო იყო. ტანზე გამჭვარტლული აბლაბუდისაგან ოსტატურად ნაქსოვი მოკლე და ჰაეროვანი კაბა ეცვა, ფეხზე — ქალის მაღალ და წვრილქუსლიანი კობტა ფეხსაცმელი. ფეხსაცმლის წვეტიან ცხვირებზე თითო პატარა ლულუნა მუგუზალი დაეკერებინა, ალბათ საკვამლე მილის წყვდიადში გზის გასანათებლად. თუმცა მისი ელვარე

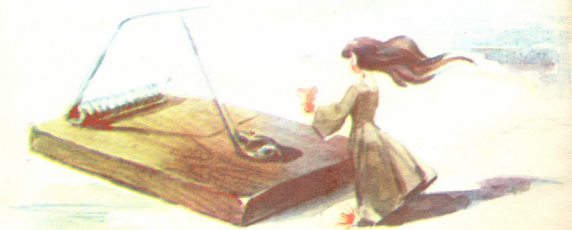
ღიმილის პატრონს ეს არც სჭირდებოდა, მამ გამოდის, რომ მუგუზლებს მხოლოდ სამკაულად იყენებდა, რაც კიდევ ერთხელ უტყუარად ადასტურებდა მის ქალობას.

— რა გეკვია, პრანჭიკა? — შევეკითხე ღიმილი და იდაყვზე ნამოვინიე.

— ჭი-ჭი! — მხიარულად დაიჭიჭინა მან და მაგიდაზე შეხტა.

ასე შემატყობინა თავისი სახელი; ისიც მითხრა, რომ ობობასი არ იყოს, ქსოვა ყვარებოდა და კაბაც თურმე საკუთარი მოქსოვილი ეცვა. ქსოვისას ჩვეულებრივი ჩხირების ნაცვლად, თურმე საგანგებოდ გაზრდილ წვეტიან ფრჩხილებს ხმარობდა, კაბის ქვეშ კი ზამბარასავით დახვეულ გრძელ კულს მაღაღდა...

...მაგრამ ჭიჭის მალე მობეზრდა ლაყბობა, შურდულივით მონყა ადგილიდან და საქმეს მიჰყო ხელი (საქმე ის ეძახდა, თორემ ჩვენებურად ამას ოინები ჰქვია): ჯერ იყო და დიდ, ძველებურ კედლის საათს ეცა, მის ოქროსფერ ქანქარას თავდაყირა ჩამოეკიდა და გაქან-გამოქანდა. თან ისეთ ხმაზე ხითხითებდა, იფიქრებდით, ბუხრის მიღში შემოჭრილი ქარი უსტვენსო. თვალებიდან კეთლი და მხიარულ ნაპერწკლებს აფრქვევდა, ფეხსაცმლის ცხვირებზე დაკერებული მუგუზლები კი სულ უფრო და უფრო ლვივდებოდა, ცოტაც და, ალბათ სახანძრო რაზმის გამომხაზების დრო დადგებოდა... ათმაგი სისწრაფით დატრიალდნენ საათის ისრები და მალე ორივენი 12-თან შეერთდნენ. ერთაშად ჩამოხეულდა, დადგა შუალამე და საათიც თავის ჩვეულ, სასიამოვნო ხმაზე შეუდგა რეკვას... ცხრა, ათი, თერთმეტი, თორმეტი! — დავითვალე; დამთავრდამეთქი, ვიფიქრე და ამოსუნთქვა დაავაპრე, მაგრამ ნურას უკაცრავად! ცამეტი, ათათხ-

მხატვარი თამაზ ხუციშვილი

ქვი, თხუთმეტი, თექვსმეტი... საათი რეკ-
ვას განაგრძობდა და რაკი სამოცს გადააცი-
ლა, თვლაც ამერია. ჭიჭი ქანაობდა და ქა-
ნაობდა. ბოლოს და ბოლოს, ესეც მობეზრ-
და, ერთხელაც გაქან-გამოქანდა, მერე მნი-
ფე შეინდოვით მონყდა ქანქარას, ჰაერშივე
დაჰაბარა და და ტანზე მშვიდად მძინარე
ჩემს უფროს ძმას ნესტოში შეუხტა.

აი თურმე რაში ყოფილა საქმე! ექიმები
კი ჩემი ძმის უბოლოო ცხვირის ცემინებას
რალაც ახლადგამოგონილ სენს — ალერგი-
ას აბრალებდნენ. ერთი და ორი, ერთი და
ორი, ერთი და ორი, — ახლაც აცემინა და
აცემინა, მაგრამ კედლის საათივით აღარ
გაუგრძელებია, მალე გაჩერდა და მილი გა-
ნაგრძობ.

ჭიჭის კი თვლიც ვეღარ მოვკარი. ამ
დროს თავკების საჭურად იატაკზე დაგებუ-
ლმა ხაფანგმა დაიტკაცუნა. შევმინდი, ჭიჭი
ხომ არ მოყვა-მითქი, ნამოვინიე და გავზე-
დე, მაგრამ არა. ხაფანგი ცარიელი იყო.
შორიხალს კი ჭიჭი ცქმუტავდა და ახლად-
მოხალულ სურნელოვან ნიგოზს მადიანად
შეეცეოდა. მამ არც ხაფანგი ყოფილა
მთლად უფარვისი, როგორც ჩვენ გვეგონა.

— ჭიჭი! — დაუფინიე თითი, — რატომ
ცელქობ?!
— აი შენ! — კოპები შეიკრა ჭიჭიმ და თა-
ვისი პატარა, სასაცილო მუშუტი მომიღერა.

მართალი ვითხრათ, შემეშინდა: რაც არ
უნდა იყოს, მაინც ჭინკასთან მქონდა საქმე.
მაგრამ მაშინვე ჭიჭის თვალბუში კეთილ-
მა ნაპერწკლებმა იელვა და მისმა ღიმილმა
გაანათა ბნელი ოთახი.

რა ვიცოდი, მუქარაც თუ მხოლოდ ოინი
ყოფილა და, ვიდრე შიში გადამივლი-
და, კარგად შენახურა, თავბრუც კი დამეხვა
და თვალნინ კვლავ ყვითელი რგოლების

უთავბოლო კორიანტელი დამიტრიალდა.

ამის დანახვაზე ჭიჭიმ სწრაფად გადასან-
სლა ნიგვზის ნარჩენები, ხელები კალთაზე
საქმიანად გაიბერტყა და კიდევ ერთხელ
დაერია ჩემი ყვითელ რგოლებს — ჯერ ცალ
ხელში მოიგროვა, მერე მეორეში გადაიტა-
ნა, მერე მალლა ასნია, სული შეუბერა და...
უკვალოდ გააქრო. გააქრო და... თვითონაც
გაქრა. ვერც დავინახე, როდის შეძერა ბუხ-
რის საკვამურში. უმაღ ვიგრძენი, რომ შუბ-
ლი გამიგრძილდა, თვალმა დაისვენა, გულ-
ზეც მომეშვა... და, ასე გასინჯეთ, ლოგინში
ნამოჯდომაც კი მოვახერხე.

იმ ღამეს მოგორჩი და ავად არასოდეს აღარ
გავმხმარვარ. ჩემი უფროსი ძმაც ცხვირის
უბოლოო ცემინებას, ექიმების გასაოცრად,
ერთხელ და სამუდამოდ გადაეჩვია. ჩვენს
ხაფანგს კი იმ დღიდან მოყოლებული ტყუ-
ილუბრად ერთხელაც არ დაუტკაცუნია.
ეს იყო და ეს.

მას შემდეგ ჭიჭი მხოლოდ ერთხელ ვნახე
და ისიც სიზმარში. ისევ ძველებურად გა-
მოკრანჭული, თმაგაფშეკილი და თვალბუ-
დაჭყეტილი გამომეცხნა, ჯერ ვითომ გა-
ჯავრებულმა კოპები შეიკრა და თავისი პა-
ტარა, სასაცილო მუშუტი მომიღერა, მერე
თვალისმომჭრელად გაშიღიმა, ბრონეულის
ყვავილისფერი ენა გამომიყო და გაქრა...

შეგიძლიათ თქვან, რომ ეს ნახვად არ
იივლება. სამწუხაროდ, ვერ შეგდავებოთ,
მაგრამ ერთი რამ კი მაინც უნდა ვითხრათ:
იმ სიზმარმა საბოლოოდ დამარწმუნა ერთ
უბრალო ჭეშმარიტებაში: შესაძლოა ვინმე
გარეგნულად ჭინკასა ჰგავდეს, მკერდში კი
ანგელოზის გული უძვერდეს.

ცუდია, როცა პირიქით ხდება. და ვაი,
რომ ხდება.

ფრხილად იყავით!

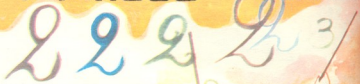
ნუ მიიღებ

ორიანი ცუდია, —
ერთიანის კუდი აქვს,
თავზე ქუდად ნული აქვს...
ნუ მიიღებ ორიანს,
რადგან ქუდად ნული აქვს,
რადგან ერთის კუდი აქვს,
ორიანი ცუდია!

სამიანი ჰა და ჰა, —
თუ მიიღებ ხანდახან,
წვლებით და ჯახირით
შემდეგ კლასში გადახვალ.
ოთხიანი კარგია,
რა თქმა უნდა, კარგია,
ოთხოსანზე ამბობენ:
— ნიჭიერი ბალღია,
ცოტას თუ მოუმატებს,
ხუთს მიიღებს ძარღვიანს.

ორიანს

გოგონა ვაჩხთელი

ოთხი თუკი კარგია,
ხუთი ხომ მთლად კარგია,
ვინაც ხუთოსანია
დრო არ დაუკარგია,
ყველა გზაზე ხუთოსანს
მწვანე შუქი უნთია —
მისი ცოდნის ნიშანი
თუ კი ნაღდი ხუთია...

ნული არაფერია,
ორს სახელი ცუდი აქვს,
ერთიანის კუდი აქვს,
ნულიანის ქუდი აქვს,
სამიანი ქედს უხრის
ოთხიანს და ხუთიანს.
ხუთსა ჰქვია ფრიადიც,
ჰა, მიიღე, ფრიადი,
შემდეგ კლასში ხუთების
ფრენით გადაფრიალდი!

მუანაგებთან

თამარ კაკიაშვილი

ის აგური იქით დადეს,
ეს აგური — აქეთ,
ციბრუტივით ტრიალებდა,
ფირაფს გავდა აწვე.
გადახედა აღესკუამ,
გაირინდა ნუთით,
დაავიწყდა საქანელაც,
დაავიწყდა ბურთიც.
გრიანობდნენ მანქანები,
აგურს ცლიდა ერთი,
აღეკო კი მძლოლმა შიამ
დაისკუპა გვერდით.
ჩუმად უსმენს კეთილ ძიას.
ოცნებობს და ხვწუნის: —
რა იქნება ნუთით მაინც
საჭე მომცეს ხელში?!

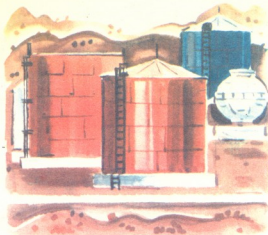
მხატვარი ნანა სულემინაშვილი

ნავთობის არსებობა აღმოაჩინა უხსოვარი დროიდან იცოდა. ზოგჯერ ქვის ამოკრისას მიწიდან წყლის ნაცვლად შავი, ზეთოვანი სითხე ამოდიოდა. ამ სითხეს მძაფრი სუნე ასდიოდა, მაგრამ სამაგიეროდ ძვირფასი თვისება ჰქონდა — შესანიშნავად იწვოდა. ნავთობით გაუღვნილ ისრებს ცეცხლს უკიდებდნენ და მტერს ესროდნენ; ნავთობს უსვამდნენ ურმის ღერძს, რომ არ ექრიალა; ნავთობით ანთებდნენ კრაქს... მაგრამ ვიდრე შიდაწვის ძრავა არ გამოიგონეს, ნავთობზე არც თუ ისე დიდი მოთხოვნილება იყო. სულ სხვაა ახლა.

ნავთობი სჭირდება ავტომობილებსა და თვითმფრინავებს, გემებსა და თბომავლებს, ტრაქტორებსა და კომბინებს, ელექტროსადგურებსა და ქარხნებს — მათი ძრავები და ლუმენები ბენზინზე, ნავთზე, მანუთზე და ნავთობიდან მიღებულ სხვა საწვავზე მუშაობს.

ნავთობი სჭირდება მექანიკებსა და მანქანებს

ნავთობი

მათი მცოცავი და მბრუნავი ნაწილების გასაპოხებად. საპოხი ხომ ნავთობისაგან მზადდება.

ნავთობი სჭირდება ქიმიურ ქარხნებს, მანქანებზე იღებენ სინთეზურ კაუჩუკს, პლასტმასას, საღებავს, ფეთქებად ნივთიერებებს, მცენარეთა ზრდის დამაჩქარებლებს, წამლებს.

ნავთობი წიაღში უმეტეს შემთხვევაში ძალზე ღრმად არის და მის ამოსაღებად კილომეტრებით სიღრმის კუბურლილების გაბურღვაა საჭირო.

ნავთობთან ერთად მიწაში გაზიც არის დაგუბებული. ამიტომ როცა კუბურლილი გაიბურღება, ნავთობი თავისით ამოდის ზედაპირზე.

საქართველოს წინათ თავისი ნავთობი ზრდად აღმოჩნდა. ახლა ქართველმა გეოლოგებმა სამგორის ველზე ნავთობის მდიდარი საბადოები აღმოაჩინეს. ვისაც კახეთისაკენ უმგზავრია, ალბათ შეამჩნევდა ჩვენი მიდამოებისათვის უჩვეულო ნავთობის მომპოვებელ კოშკურებს. კუბურლილები კიდევ იბურღება, რადგან ქვეყანას ბევრი ნავთობი სჭირდება.

ნივთოვანი

იყო და არა იყო რა, ზღაპარში ასე ყოფილა: ყოფილა ის, რაც ყოფილა და ისიც, რაც არ

ყოფილა. ცხოველები სარეაქტივოდ თავს იყრიან თურმე

მუდამ, ყველა რაღაც კეთილს ნატრობს, ყველას რაღაც კარგი უნდა:

გოჭის ნატორა

დინგს ხმარობს ისე ლონიერად — ღრუტუნებს ღორი

შეკონიათ, მკერამ ჯერ კიდევ ნორჩი, მამსადაძე, გოჭია:

გოჭია და სარეაქტივოდ თბილი ღაფის ნახვას ნატრობს, რომ გაითბოს ტანი

გორვით, ჩასკენილ- ჩაბუტუნებულმა და გაათბოს დედა ღორიც, გულში ჩახბუტუნებულმა.

ნახვ-ის

ნოღა ღუმეაქ

გამოცანა: მტერია სინების, მტერია წყვილიის. ყველაზე ღამაზი, ყველაზე თბილი, ღიალი, ზვიადი.

ნაზი და კეთილი, ყოველამ ჩადის და ამოღის დილით.

პასუხი: ყველაზე ღამაზი, ყველაზე კეთილი, ზვიადი.

რა არის ნეტავ? შენ თუ მზე გგონია. არა ხარ მართალი. ეს გახლავს ჩემი და მანანას დედა.

გამოცანა: ყველაზე ძლიერი, ყველაზე მამაცი. ღამაზი ჭავარი, ძლიერი ტორი.

ბელის ნატორა

დათვის ბელი ბურღუნობს და ბურღუნობს ნიბრობს — თაფლით სავსე ფულურო რომ ჯერ ვარამატოდ, შემდეგ — ურჩხე ურჩი, გადაკოცნის დაიკო, დათფლული დროუნლი.

გრუხუნა, ბრუხუნა. სამართლის გამჩენი, ქვეყნად რომ არა მუყავს ტლირი და სწორი. პასუხი: გრუხუნა? ბრუხუნა? ძლიერი? მამაცი? ნეტავი რად უნდა მიხედვარა ამას? შენ ღომი გგონია? არა ხარ მართალი. ეს გახლავთ ჩემი და მანანას მამა.

ქნუტის ნატორა

ქნუტა იცის — ბებიას სულ უპილო ყებები აქვს, უპილოდ კი წრუნუნებს, კალმახებს და ხრამულებს, ვეღარ შეაზრანუნებს, ვეღარ შეაზრანუნებს, და ნატრობს, რომ კბილები, მოსაცვლელი რაც არი, ერთიანად დააძროს, როგორც ტაროს — მარცვალი, ოღონდ ბებოს ჩაუსვან მისი გამონაკვალა.

ბაჭის ნატორა

ბაჭიან თქვა — ხვალადან დაეუჯრებ მამიდას, თუ ისურვებს — რაცა მსურს, თუ იწიღებებს — რაც მინდა; ერთმანეთის გულში იტბა ჩაკვებდით, — უკეთ გავუგებდი და უკეთ გამიგებდით.

ღაქვის ნატორა

ღაქვი ნატრობს, სარეაქტივოდ, განა ციქვანა, განა ციქა, შეცვას მთავარ- მიხატოს, — ისე დიდი, ისე წმიდა, რომ ღამითაც, სახლის მცველად არ დასჭირდეს ძალი. პატრონის და ეძინოს უწრუნულად ბებერ ნაგავს — ულაღატოს.

გოლოთვა

აქ გასრულდა ზღაპარულესი და ძალიან უნდა აეტორს — ყველა თქვენგანს უკეთესი ნატორა პქონდეს სარეაქტივოდ.

მსაჯული, მწყემსი და კაჭკარი

ვალდისამუღური ზღაპარი

ერთხელ მსაჯულთან ვაჭარი
კაცი მივიდა, მწყემსი მიიყვანა
კინწისკვრით და წინ დაუყენა.

— ბრძენო მსაჯულო! მიხ-
სენი ამ კაცისაგანო. ...

— რა მოხდა, რას შეუწუხე-
ბიხარო? — შეეკითხა მსაჯული.

— ცხვარი მოგყიდე და ფულს
ალარ იძლევიო, — მომიგონა, თუ
კაცი ხარ, ჩამომაცილე ეს ვი-
ლაც ოხერი მწყემსი.

— ცრუობს, ბატონო მსაჯუ-
ლო, უღმერთოდ ცრუობს. მთა-
ში ამოვიდა, ვივაკრეთ, მოვ-
რიგდით და ცხვარი წაიყვანა.
რა მეგონა, ვაჭარი კაცი თუ
ასეთი თალღითი იქნებოდა.

ვაჭარი კი თავში ხელებს
იციმდა და გაიძახოდა:

— ვიცნობ, მიცნობს?! ალ-
ბათ დაეიწმრა, რისი ცხვარი,
რა ცხვარი? მე თვალით არაფე-
რი მიზნახსო.

დიდხანს უსმინა მსაჯულმა
ამ აუღალმუხალს, ბოლოს მწყემსს
მიმართა:

— მოწმე თუ გყავს ვინმე?
დაგიდასტურებენ, რომ ცხვარი
მიჰყიდეო?

— აბა მოწმე საიდან უნდა
მუავდეს, შენი კირიმე, — გაიო-
ცა მწყემსმა, — შორს, მთაში,
ერთ დიდ ლოდზე ჩამომსდარნი
მოვრიგდით.

— რა გეწუობა, სულ არაო-
ბას ქვეც სჯობს. ჩამომიტანე ის
ლოდი და საჩივარს შენს სა-
სარგებლოდ გადავწყვეტო, —
მშვიდად უთხრა მსაჯულმა.

— ვაჭარი სიცილით ჩაბჭირდა.
— ხა-ხა-ხა! ჩვენ რომ ლოდ-
ზე ვისხედით, იმას ცხრა უღე-
ლი კამეჩი ვერ ჩამოიტანს აქ!..

ეს რომ გაიგონა, მსაჯული
წამოიდა და მკაცრად მიმართა
ვაჭარს:

— ახლა კი მივხვდი, ვინ უო-
ფილა თქვენში მტყუანი და ვინ
მართალი. ახლავე გადაუხადე
ამ საწყალს ცხვრის საფასური,
თორემ დიღეში ჩაგაგდებო.

დაიწაფრა ვაჭარი კაცი, რას
იზამდა! აიღო და მწყემსს იქვე
ჩაუყუპა ცხვრის საფასური.

ბრძენ მსაჯულს კი კიდევ
უფრო გაუფარდა სახელი-

49291

გულუბრყვილო და ვერაგი

ორი ამხანაგი იყო, ერთი გულუბრყვილო, მეორე—ვერაგი. ერთხელ გზაში გულად ვერცხლი იპოვნეს.

გულუბრყვილომ თქვა: — გავიყოთ, რას ვუტოლოთ.

ვერაგმა ურჩია: — გაყოფა რად გვინდა, სადმე შევინახოთ და როგორც დაგვირდება, ისე ვხარჯოთ.

ვერცხლი ერთი ხის ძირას დადოეს და მიბრუნდნენ. იმ ღამეს ვერაგმა ამხანაგმა ის ვერცხლი ამოთხარა და შინ წაიღო. ცოტა ხანში გულუბრყვილოს ფული დასკირდა, ამხანაგთან მივიდა და უთხრა:

— ფული დამკირდა, წავიდეთ, ცოტა მოვაკლოთ და დაეხარჯოთ.

წაივდნენ, მიწა მოთხარეს, მაგრამ რაც არ იყო, რა დაედებოდათ.

ვერაგმა გულუბრყვილოს

საყულოში ჩააგლო ხელი. ვერცხლი შენ მომპარეო! გულუბრყვილომ ქვა ააგლო და თავი შეუშვია: ღმერთი, რჯული, არ მომიპარავსო.

— მაშინ სასამართლომ გაგვასწოროსო! — აყვირდა ვერაგი.

— კარგიო! — დათანხმა გულუბრყვილო.

მოსამართლემ მოწმე მოითხოვა. ვერაგმა უპასუხა:

— ამ ხის გარდა სხვა მოწმე არა გვყავს და იმედია, ხე სიმართლეს იტყვისო.

მოსამართლეს გაუკვირდა, ხემ რა უნდა თქვასო! მინც გადაწყვიტა ხესთან მისულიყო და ჩვენება ჩამოეერთმია.

ვერაგი ამხანაგი მამას შეუჩნდა, უნდა დაემხმარო, თორემ დავიღუპებოო. იმ ხეს ფულურო აქვს. შიგ შეძვერი და როცა მოსამართლემ გკითხავს, ფული

ვინ მოიპარაო, უპასუხე გულუბრყვილომ-თქო.

ბერიკაცმა შევიღის თხოვნა შორს დაიჭირა. მაგრამ ბოლოს მაინც შეძერა ხის ფულუროში.

მეორე დღეს ხესთან სასამართლო გაიმართა. მოსამართლემ ხეს ჰკითხა

— ვერცხლი ვინ მოიპარაო?

უცებ ხე ალაპარაკდა:

— გულუბრყვილომ!

მოსამართლემ გონიერი კაცი იყო და ეჭვი შეეპარა, აქ უთუოდ რაღაც ამბავიაო. სასწრაფოდ შეშა მოატანინა და იმ ხეს ცეცხლი შეუწოთ. ბერიკაცმა ერთხანს ითმინა. მაგრამ ცეცხლმა რომ მოუქორა, დროილი მორთო გამათორიეს საცოდავი, მაგრამ უკვე გვიანი იყო, დამწვარი იყო.

ასე დაუბრუნდა ვერაგ კაცს უკან თავისი სიყვარული.

ჭუნავის ქარი

კენგურუ

კენგურუ ჩანთოსანი ცხოველია. მისი სამშობლო ავსტრალია. აქ, მზით გადაშვვარს ტეპეებში ფერმერები რა ღონეს არ ზმარობენ, რომ წათეგები კენგურუსაგან გადაარჩინონ. უზარმაზარ სათიბებს, საძოვრებს ეკალმავეთუსაც კი ავლებენ.

დედა კენგურუს მუცელზე მოთავსებულ ჩანთანი პატარა კენგურუ უზის.

დედა კენგურუ მიწაზე კუდით ეყრდნობა და უკანა ფეხების მეშვეობით დახტის, პაწია კენგურუ კი უზის თავისთვის ჩანთაში და იჭყუტება.

ავსტრალიაში სხვა ცხოველებიც არიან ჩანთოსნები.

ავსტრალიის კუნძულ ტასმანიაზე, მაგალითად, ბუდობს ჩანთოსანი მგელი.

ავსტრალიაში ევკალიპტების ტყეებში ბინადრობს ჩანთოსანი დათვი—კოალა. კოალა თითქმის არ ჩამოდის ხეებიდან. ხიდან ხეზე გადადის და ფოთლებით იკვებება—სულ არა ჰგავს ჩვენებურ დათვს, რომელიც გარეულ ტანს და ირემსაც კი ესხმის ხოლმე თავს.

საინტერესოა კენგურუს სახელის ისტორია. როცა ევროპელები პირველად მიაღწენ ავსტრალიის სანაპიროს და ეს უცნაური ჩანთოსანი ცხოველი დაინახეს, იქაურ მკვიდრთ პკითხეს, ეს რა ცხოველიაო. ავსტრალიელებმა ვერ გაიგეს მათთვის უცხო

ენაზე დასმული კითხვა და პასუხად მიუგეს: «კენ გურუს» რაც მათებურად ნიშნავდა: «არ გვესმის, რას გვეუბნებითო». ევროპელებმა კი ეს სიტყვები ცხოველის სახელად ჩათვალეს.

ასე შემორჩა კენგურუს ეს სახელი.

დელფინი

ძველი ბერძენი მწერლები დელფინებს წმინდა ცხოველებად თვლიდნენ და მათ გონებას ადამიანისას ადარებდნენ. ბევრს არა სჯეროდა დელფინების ასეთი გონიერება, მაგრამ როცა ადამიანმა დელფინების შესწავლა დაიწყო, დარწმუნდა, რომ ეს მართალი იყო. თურმე დელფინები ერთმანეთთან თავიანთ ენაზე საუბრობენ. მათ მეტად ერთგული მეგობრობა იციან—არასოდეს მიატოვებენ დაჭრილ ან ავადმყოფ თანამოძმეს, ერთობლივად ებრძვიან ზვიგენებს.

სახიფათო ადგილებში დელფინები გემებს

წინ მიუძღვიან და რიგებს შორის გზას უჭევენ. ერთხელ ასეთ დღეფინს რომელიღაც მგზავრმა თოფი ესროლა და დაჭრა. ამის შემდეგ დღეფინი—ლოცმანი იმ არემარეს აღარ გაპკარებია. მეზღვაურებმა მას ნაპირზე ძეგლი დაუდგეს.

დღეფინს უცვარს ადამიანი. ახლა ადამიანიც ასეთივე სიყვარულით უხდის მას სასაბავშვოს. დღეფინებზე ნადირობა აკრძალულია.

თუ ბათუმში მოვიხდით ყოფნა, უეჭველად მიაშურებ დღეფინარიუმს. იქ შეგიძლიათ ნახოთ ამ ჭკვიანი ცხოველების მრავალი გონივრული ოინი.

სირაქლემა

სირაქლემა აფრიკის ტრამალის—სავანის ბინადარია. არაფერი სჯობია იმის ცქერას, სირაქლემა რომ თეთრყირმიზ ფრთებს გაშლის და დიდ-დიდი ნაბიჯებით გარბის საფანაშა. სირაქლემა გავიზარაობთ, იმან იცის, ბელური ცხენიც ვერ დაეწევა.

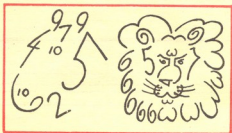
სირაქლემას ფერმეზშიაც აშენებენ. მას გემრიელი ხორცი აქვს და იმოდნა კვერცხი, რომ მისგან შემწვარი ერბოკვერცხი მთელ ოჯახს ეყოფა. სირაქლემის კვერცხის ნაჭუჭისაგან კი წყლის ქურჭელს აკეთებენ.

სირაქლემას მეტად მძლავრი ფეხები აქვს და ისეთი წიხლი იცის, ვაი იმას, ვისაც ის მოხვდება. მხოლოდ მშვიერი ლომი თუ გაბედავს სირაქლემასთან შებმას.

ადამიანმა მოიშინაურა სირაქლემა და ფარის მწყემსვასაც კი ანდობს. გაწვრთნილი სირაქლემა გულმოდგინედ უკლის ფარას, უცხოს ახლოს არ მიაკარებს, სალამობით კი თვითონ შედენის ხოლმე ფარებში.

რომელი ქალაქია?!

ბავშვებო, დაწერეთ ოთხი სიტყვა: თემი, ქარი, ზაქი და ჯარა. თითოეულ სიტყვაში შეცვალეთ თითო ასო, ისე, რომ მიიღოთ სხვა სიტყვა.

შეცვლილი ოთხი ასოსაგან შეადგინეთ საქართველოს ერთ-ერთი ქალაქის სახელწოდება.

ბავშვები

შეხე, ურქო და უკუღო კამეჩი მოგის ცაღად, მიწას ბედებდად აბრუნებს, შესწევს დევგმირის ძაღად. მერე მინდვრიდან ბუბუნით თავის ფაცხაში მივა, ნავთია მისი საგზადი, არ ჰამს ბზესა და თივას.

შოთა აშირანაშვილი

პასუხი № 2-ში დაბადილ ქარსმოტრად

- თარაზულად: 1. ივანე, 2. რეველი, 3. ისლი.
 შეცვულად: 1. სვავი; 2. სნეული; 3. ეტლი.

მზე მზენი მებუბარია

მიზილი უილდელი

მზემ ყინვას ხელი დარია, თოვლი ცრემლგებად იღვრება, თბილი, მიზიანი დარია, გამოიღვიძეს მინდვრებმა. გამოიღვიძეს ბაღებმა, თვალებს ახელენ კვირტები. მდღელოზე წყარო ამღვრდა, ბუღეს მართავენ ჩიტები. ცაში გაისმა ქუხილი, გამოიღვიძეს დათვებმაც, გათავდა ზამთრის წუხილი, გაზაფხულის დღე გათენდა. აბიბინდება ნახნავი, მტკვარი გასძახებს ალაზანს. პაპამ აიღო სასხლავი, ვენახი გაალამაზა.

მზემ გააღვიძა ბუნება, რა მშვენიერი დარია! სხივებით გვესალბუნება. მზე ჩენი მეგობარია.

სახეობა ქვეყნი

ავსტრალიელი ბავშვების ამ თამაშისათვის სულაც არ არის აუცილებელი ყვავილნარი. საჭიროა მხოლოდ რაიმე ფანჩატური ან ფარდული. თამაშობს ორი ბავშვი. ერთი ჩოგნით ბურთს ფარდულის სახურავზე აგდებს, როცა ბურთი უკან ჩამოგორდება,

მეორემ უნდა მოასწოროს და სახურავზე აავდოს; ბურთი მიწაზე არ უნდა დავარდეს.

ბოთლის თოჯინა

ბოთლზე ჩამოსაცმელი თოჯინა მაგიდის ლამაზი მოსართავია. ამა წარმოიდგინე რა კარგი იქნება, მუქმწვანე, უბრალო ბოთლის მაგივრად მაგიდაზე მოკლეკაბიანი თოჯინა იჯდეს. ამოკერი ნახატზე ნაჩვენები ნაწილები, სახელოები თავის ადგილას დააწებე (ერთი წვეთი წებოთი), თარგაც თეთრ ნაწიბურზე წებო წახსვი, მოამრგველე და და-

წებე; გამზადებული კაბა ბოთლს ჩამოაცვი. ახლა აიღე თოჯინის სახე, უკან თმა მიაწებე. თავს კისერი ფრთხილად მოუღუნე და კისრის კრილში (ეხე იგი ბოთლს უელში) ჩასვი—იგი საცობის მაგივრობას გასწევს.

თოჯინა მზად არის. მაგრამ შენ შეგიძლია ამ თარგის მიხედვით სხვა თოჯინებიც გამზადო და ააწყო. თარგი შენი გემოვნებით მოხატე ან

გააფრადე (შეგიძლია დახატო ქართული კაბა, ან თუ დღევანდელ ჟურნალში მოცემული კაბის ფერი არ მოგწონს, სხვაფრად გააფერადო). გააჩეხე ბოთლის თოჯინები და გრაფინის ნაცვლად ასეთი ბოთლებით დადგი თოჯინებს და დაა-

წებე დადგი. თოჯინები და გრაფინის ნაცვლად ასეთი ბოთლებით დადგი თოჯინებს და და-

ყდაზე ნახატი ზურგ მინიანის

მთავარი რედაქტორი მ. შ. ხარაძე

საერთაშორისო კოლეჯი: ვაჟა-ფშაველას გამზ. 14, თბილისი. ფონი: 14. გულ: 80. რედაქტორი — 93-61-30, 93-98-15; მხარე — 93-41-30, 93-95-18; სხმ. რედაქტორი — 93-98-18; ვარჯ. 93-10-32, 93-98-19; 93-98-16.

ტექნოლოგიური ცნობა წერტილები

მისამართი: რედაქცია, გამომცემლობა, სკაბის — ობოლი. ფონი: 14, გულ: 80. რედაქტორი — 93-61-30, 93-98-15; მხარე — 93-41-30, 93-95-18; სხმ. რედაქტორი — 93-98-18; ვარჯ. 93-10-32, 93-98-19; 93-98-16.

გადაეცა ასაწობად 19/1-81 წ. ხელმოწერილია დასაბუღება 16/II-81 წ., ქალაქის ზომა 80x90 მმ ფი. ნაბ. ფურც. 2მ, ტირაჟი 170.600. ზეც. № 169. „Дня“ № 3. журнал для младшеклассников. на грузинском языке. Тбилиси, ул. Ленина, 14.

საბარტემლოს
ულკა (კ-რს)
და პ. ი. ლენინის
სახელობის
პროფესორი
ოტარია ნიკოლოზის
კისკისალიძის
საბავშვო
თეატრული
სტუდიის
სამსახურის

გამოცემის
84-ე წელი

საქ. კ. ე. კ. ა.
გამომცემლობა
Издательство
ЦК КП Грузии

6. 19/
60

Ինձեմյա 76055
ՄԱՐԿԵՏԱԿԱՆ
ԶԱՆՈՒՄՈՒՄ

